

ניסוי במניעת "הלבנת קש" בבצל זן "איתן" מבוא חמה 2001

ש. גרף - שה"מ, מ. כצנלסון - מו"פ צפון, רינה רוסו - נאות גולן, א. לוצ'ינסקי - מבוא חמה.

פרטים אגרוטכניים: הניסוי בוצע בחלקת בצל זן "איתן" שהושקתה במהלך הגידול

בקו - נוע חזיתי.

הניסוי חולק ל- 3 תקופות: **תקופה א'** - רוססה ב- 2/4 בצל בן 3-4 עלים ו ב- 16/4

בצל בן 5 עלים.

תקופה ב' - רוססה ב- 4/5 בצל בעל 7-8 עלים וב- 14/5 .

תקופה ג' רוססה - ב 27/5 וב- 10/6 בצל בתחילת צניחה.

הטיפול היה אחיד בכל הריסוסים מרשל 200 סמק/דונם + טוקתיון 100

סמ"ק/דונם.

הריסוס נעשה בעזרת מרסס גב מוטורי מצויד ברובה בנפח תרסיס של כ- 30 ליטר

לדונם.

בניסוי היו 8 טיפולים:

א. טיפול בתקופה א.

ב. טיפול בתקופה א, ב.

III. טיפול בתקופה א, ב, ג.

IV. טיפול בתקופה ב.

ה. טיפול בתקופה ב, ג.

ו. טיפול בתקופה ג.

ז. טיפול בתקופה א, ג.

0. ביקורת ללא ריסוס.

הניסוי תוכנן כבלוקים באקראי ב- 5 חזרות, כל חזרה היתה על שטח של 2 ערוגות באורך 10 מטרים.

בתאריכים 14/5, 27/5 ו 10/6 טופלה, בנוסף לקוטלי המזיקים, ערוגה אחת בעמיסטר 50 סמ"ק לדונם והערוגה השניה באצילון קומבי 200 סמ"ק לדונם.

במהלך הגידול נערכו הערכות להתפתחות וצניחת הבצל.

מה - 9/4 נערכה מדי שבוע ספירת זחלים ובוגרים של תריפסים ממדגם בן 10 בצלים מכל חלקה בניסוי.

הבצל הראוי לשיווק נאסף ונשקל לפי חלקות ב- 2/8 .

תוצאות - טבלאות מצורפות.

שבועיים לאחר תחילת הריסוסים נמצא בתצפית חזותית שהבצל בחלקות שרוססו במועד א היה מפותח בהשוואה לבצל בחלקות שעדיין לא רוססו.

טבלה - התפתחות, צניחת הבצל ויבול החלקות

יבול החלקות. ק"ג/מ"ר (3)		ציונים לאחוז צניחת הבצל (2)		התפתחות (1)	חלקות
ערוגה מרוססת באצילון - קומבי	ערוגה מרוססת בעמיסטר	ערוגה מרוססת באצילון - קומבי	ערוגה מרוססת בעמיסטר	הבצל ב - 16/4	שטופלו במועד :
א 6.5	א 6.6	בג 37	ב 45	5.0	א,
א 6.8	א 6.7	א 80	א 90	4.7	א,ב
א 6.8	א 6.7	א 87	א 87	5.0	א,ב,ג
א 6.6	א 6.2	אב 62	אב 60	3.5	ב,
א 6.8	א 6.4	אב 65	אב 60	3.3	ב,ג,
א 7.2	א 6.8	בג 35	ב 42	3.3	ג,
א 7.0	א 7.1	בג 37	ב 42	5.0	א, ג
א 6.8	א 6.6	ג 22	ב 22	3.0	ביקורת

- (1) ציונים להתפתחות הבצל מ - 0 = בצל מת ועד 5.0 = בצל מפותח יפה.
(2) ציונים לצניחת הבצל ניתנו ב - 18/6 . מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות 0.05.
(3) אין הבדל סטטיסטי ביבולי החלקות במובהקות 0.05

הבצל בחלקות שרוססו בתקופות א ו ב צנח יותר טוב במובהק מהבצל בחלקות שרוססו בתקופה א בלבד או בתקופה ג או בתקופה א ו ג. ואילו הבצל שרוסס בתקופה ב וב, ג צנח פחות טוב מהבצל שגדל בחלקות שרוססו בתקופות א וב . אולם יש לציין שהשנה לא היתה בחלקות תופעה של הלבנת קש. ולמרות שהיה הבדל בצימוח הראשוני ובצניחת הבצל בין החלקות לא היה הבדל סטטיסטי בין יבולי החלקות של הטיפולים השונים. מספר התריפסים, בוגרים וזחלים, היה נמוך בחלקות שטופלו בתקופה א, אבל מהספירות של 7/5 בולטת ההתפרצות במספר התריפסים בחלקות שטופלו בתקופה א ולא טופלו בתקופה ב'. לעומת זאת קימת ירידה קבועה במספר התריפסים בחלקות הביקורת כל זאת כפי הנראה בגלל ריבוי האויבים הטבעיים שנצפה בחלקות הביקורת ואשר הושמדו בריסוסים של תקופה א.
לקראת סוף מאי נצפית ירידה במספר התריפסים המאלחים את חלקות הניסוי. לסיכום :

- א. בניסוי השנה לא נצפתה תופעת הלבנת הקש.
ב. למרות הבדל בצימוח בתחילת הגידול והבדל מובהק בצניחת הבצל בין החלקות השונות לא היה הבדל סטטיסטי בין יבולי החלקות.
ג. הריסוסים בתקופה א' הפחיתו את רמת התריפסים בבצל בחלקות המטופלות.
ד. הפסקת הריסוסים גרמה להתפרצות של תריפסים כנראה בגלל העדר אויבים טבעיים שהפחיתו את מספר התריפסים בחלקות הביקורת.

